

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัฒนธรรมเป็นเครื่องหมายแห่งความเจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้าของมวลมนุษย เพราะนอกจากวัฒนธรรมจะเป็นเครื่องกลมเกลียวจิตใจและเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินชีวิตแล้ว ยังเป็นมอเกิดแห่งความรู้และศิลปวิทยาการทุก ๆ ด้าน ในแต่ละสังคมมนุษย์จะคิดค้นและสร้างสรรค์วัฒนธรรมขึ้นอันจะมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง การจะศึกษาให้เข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ตลอดจนความเจริญหรือความเสื่อมของสังคมใดก็ตามทำได้โดยอาศัยการศึกษาวัฒนธรรมของสังคมนั้น ดังที่พระยาอนุมานราชธน (2516: 98) ได้กล่าวไว้ว่า "วัฒนธรรมมีลักษณะเช่นเดียวกับเจ้าของผู้สร้างวัฒนธรรมนั้น คือจะมีสภาพสูงหรือต่ำ เจริญหรือเสื่อมก็แล้วแต่ผู้สร้างถ้าคนในสังคมนั้นมีส่วนร่วมมีสติปัญญาและจิตใจสูงหรืองาม วัฒนธรรมของสังคมนั้นก็สูงหรืองามตาม ถ้าต่ำก็ต่ำตาม" จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมใดเข้าไปแทรกซึมเป็นวิถีชีวิตและสะท้อนสภาพจิตใจตลอดจนความเป็นอยู่ของเจ้าของวัฒนธรรม ในการสร้างความเจริญงอกงามให้เกิดขึ้นแก่สังคมนั้น ส่วนหนึ่งจึงจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของสังคมเป็นสำคัญ การร่วมกันอนุรักษ์รักษา และเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามในวิถีชีวิตส่วนรวมจึงเป็นหน้าที่หลักอันสำคัญยิ่งของมนุษย์

ชาติไทยก็เป็นสังคมหนึ่งที่มีวัฒนธรรมประจำชาติเป็นของตนเอง โดยได้รับการสืบทอดมาแต่โบราณตราบนานทุกวันนี้ และสิ่งนี้เองได้นำมาซึ่งลักษณะสำคัญอันแสดงถึงเอกลักษณ์และศักดิ์ศรีของชาติ ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างคนในชาติและยังมีส่วนในการช่วยพัฒนาจิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม อันจะเป็นผลให้เกิดการพัฒนาและเกิดความมั่นคงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศชาติ การที่จะร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาชาติบ้านเมืองนั้นจะต้องมีการศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมไทย และเล็งเห็นประโยชน์ในการที่จะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองของชาติ ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2517: 304) ซึ่งได้พระราชทานแก่

นักศึกษายุ่งสำเร็จการศึกษา ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร และอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัย
ศิลปากร เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พุทธศักราช 2509 ว่า

... การศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นการศึกษาที่สำคัญ และควรจะดำเนินควบคู่กัน
ไปกับการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เพราะความเจริญของบุคคลตลอดจนถึงความเจริญ
ของประเทศ และของโลกโดยส่วนรวมควยนั้น มีทั้งทางวัตถุและจิตใจ ความเจริญ
ทั้งสองทางนี้จะต้องมีประกอบกัน เกื้อกูลและส่งเสริมกันพร้อมมูล จึงเกิดความเจริญ
ที่แท้จริงได้ ประเทศทั้งหลายจึงต่างพยายามส่งเสริมการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม
พร้อมไปกับการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์

การศึกษาวัฒนธรรมของชาติ นอกจากจะทำให้เกิดความเข้าใจ และตระหนักใน
คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมอันดีงามแล้ว ยังจะนำมาซึ่งการอนุรักษ์รักษาและอนุรักษ์ไว้เพื่อ
สืบทอดแก่นุชนรุ่นหลัง วัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นของชนชาติใด สังคมใด แม่นมิได้มีการอนุรักษ์
ถ่ายทอดและสืบต่อกันไว้ทุกรุ่นอายุคนแล้ว วัฒนธรรมนั้นก็อาจจะร้างอยู่และเจริญงอกงาม
ได้ การอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมนี้ มิได้เป็นหน้าที่ของคนใดคนหนึ่งหรือหน่วยงานใด
หน่วยงานหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนในชาติควรได้ร่วมมือกันอนุรักษ์ ส่งเสริมและ
เผยแพร่ให้ดำเนินไปอย่างดีผลและมีประสิทธิภาพ (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
2523: 1) วิธีการสำคัญในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยก็คือการให้การศึกษา และ
โดยที่วัฒนธรรมนั้น เกี่ยวข้องกับมนุษย์ไปจนตลอดชีวิต การให้การศึกษาจึงมิใช่จะกระทำเพียง
เฉพาะในช่วงวัยใดวัยหนึ่ง แต่ควรเป็นไปตลอดชีวิต ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบ
โรงเรียน คือการที่ครูอาจารย์ถ่ายทอดแก่นักเรียนในโรงเรียน และการที่ผู้ใหญ่ถ่ายทอด
สืบต่อให้แก่ลูกหลาน การถ่ายทอดทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบนี้ พระยาอนุมานราชชน
(2515: 49-50) เรียกว่า การถ่ายทอดโดยตรงและโดยอ้อม การถ่ายทอดโดยตรงนั้น
ก็คือการที่โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาเป็นผู้ถ่ายทอดโดยครูเป็นผู้รับหน้าที่นี้โดยตรง ส่วน
การถ่ายทอดโดยอ้อม ก็คือการที่คนในสังคมใดเรียนรู้ จากการอบรมสั่งสอนของผู้ใหญ่ หรือ
เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งบางครั้งผู้รับการถ่ายทอดก็ไม่รู้ตัว

แม้ว่าโดยทั่วไปวัฒนธรรมของแต่ละสังคมจะมีลักษณะเฉพาะและมีเอกลักษณ์ที่
คล้ายคลึงกันก็ตาม แต่ยังมีบางส่วนซึ่งมีรายละเอียดและลักษณะปลีกย่อยที่แตกต่างกันออก
ไป อย่างไรก็ตาม ทั้งสองอย่างจะมีลักษณะของวัฒนธรรมส่วนรวมเป็นเนื้อหาหลักหรือแกนนำ
อยู่เสมอ ในสังคมไทยก็เช่นเดียวกัน แม้จะมีวัฒนธรรมหลักของชาติที่เหมือนกัน แต่ก็ยังมี

ลักษณะวัฒนธรรมบางส่วนที่แตกต่างกัน บรรพต วีระสัย (2514: 48-51). ได้แบ่งวัฒนธรรมไทยออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ดังนี้

1. วัฒนธรรมรวม (Totalculture) ได้แก่แนวทาง วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี กิริยามารยาท และศิลปะส่วนรวม ซึ่งยอมรับเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคมไทย

2. วัฒนธรรมรอง หรืออนุวัฒนธรรม (Subculture) ได้แก่รูปแบบพฤติกรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีลักษณะเด่น เฉพาะตนเองในส่วนที่สำคัญแต่มีลักษณะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมหลักในสังคม อนุวัฒนธรรมนี้แบ่งออกเป็น

2.1 อนุวัฒนธรรมทางเชื้อชาติและศาสนา (Ethnic Subculture)

2.2 อนุวัฒนธรรมท้องถิ่น (Regional Subculture)

2.3 อนุวัฒนธรรมทางอาชีพ (Occupational Subculture)

นอกจากความแตกต่างทางเชื้อชาติศาสนาและอาชีพ จะมีส่วนสำคัญในการกำเนิดอนุวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่ม ขึ้นแล้ว ลักษณะความแตกต่างทางสภาพภูมิศาสตร์ก็มีผลให้วัฒนธรรมของคนในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันอีกด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพแวดล้อม และประวัติศาสตร์ความเป็นมาของแต่ละท้องถิ่นมีอิทธิพลในการกำเนิดวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้น ๆ

ประเทศไทยมีอนุวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยแบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นภาคต่างๆ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ แต่ละภาคจะมีลักษณะวัฒนธรรมเฉพาะของตนที่แตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรก็ตามทุกภาคก็ยังมีลักษณะรวมของวัฒนธรรมไทยร่วมกัน ภาคใต้อีกมีลักษณะของอนุวัฒนธรรมเช่นเดียวกับภาคอื่น อันเนื่องมาจากภาคนี้เป็นดินแดนที่มีความสำคัญมาตั้งแต่สมัยโบราณ อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติอันนาหนัก และเป็นแหล่งที่พ่อค่านานาชาติต้องเดินทางผ่านไปมา จึงได้รับอารยธรรมต่าง ๆ ไว้มากมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมอินเดีย ซึ่งได้เผยแพร่ให้กับชาวพื้นเมืองและอารยธรรมเหล่านี้เองได้ผสมผสานกันจนกลายเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ นำมาซึ่งศิลปวัฒนธรรมประเพณีอันวิวัฒนาการสืบต่อมาจนครบถ้วนเท่าทุกวันนี้ (อุคม นิปรียาย, ใน ชวนเพชรแก้ว, บรรณาธิการ 2519 : 26-29)

ด้วยเหตุที่วัฒนธรรมไทยมีได้หมายถึงวัฒนธรรมเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่หมายถึงวัฒนธรรมทั้งโดยส่วนรวมของชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นอันเป็นส่วนประกอบสำคัญของ

วัฒนธรรมไทยอีกด้วย การอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมจึงจำเป็นต้องกระทำวัฒนธรรม ทั้งสองด้านควบคู่กันไป จึงจัดได้ว่าเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง

เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยโดยการถ่ายทอดให้แก่เยาวชน รัฐซึ่งได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้ จึงได้ประกาศแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 โดยเน้นถึงการส่งเสริมวัฒนธรรมไว้ในหมวดที่ 6 ข้อ 50 ว่า "รัฐพึงจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างและก่อให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม ศาสนา ตลอดจนขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม รวมทั้งสถานที่และวัตถุอันมีค่าทางประวัติศาสตร์" และในข้อ 53 ได้เน้นว่า "รัฐพึงสนับสนุนกิจกรรมเยาวชน และจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีบุคลิกภาพที่ดี มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ยึดมั่นร่วมมือกันธำรงรักษาและปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์" (กระทรวงศึกษาธิการ 2520: 15) และในการนี้กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรับผิดชอบโดยตรงในด้านการจัดการศึกษาที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไทย จึงประกาศไว้ในหลักสูตรการศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาทั้งมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจุดมุ่งหมายทั่วไปและในจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทยทั้ง 2 ระดับ ก็ได้เน้นให้ผู้เรียนใคร่คว้าความรู้และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทย นอกจากความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยจะได้รับการสอดแทรกไว้ในวิชาต่าง ๆ แล้ว ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังได้เปิดสอนวิชา "ภาษากับวัฒนธรรม" ขึ้นโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ 2523: 34) เพื่อให้เยาวชนได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม และเข้าใจบทบาทของภาษาไทยในการเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรมไทย

รัฐประณีย์ นาคทรพ (2514: 1) ได้กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของภาษาไทยไว้ว่า

... ชาติไทยเรามีวัฒนธรรมเก่าแก่ ซึ่งถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่งสืบเนื่องกันไปโดยไม่ขาดสายเป็นเวลาหลายร้อยปี เป็นที่น่าภาคภูมิใจยิ่งนักที่วัฒนธรรมอันมีคุณค่ายิ่งนั้น ยังคงยืนยงคงทนมาไต่จนถึงคนไทยรุ่นปัจจุบัน การที่เป็นเช่นนี้ได้เพราะ เรามีภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมนั่นเอง

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ภาษาไทยนอกจากจะเป็นเอกลักษณ์และความภูมิใจของคนไทยทั้งชาติแล้ว เรายังใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวัน การถ่ายทอดความรู้

ความเข้าใจทางวัฒนธรรมจึงต้องใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดเป็นสำคัญ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้ความรู้ และปลูกฝังเยาวชนของชาติให้มีความเข้าใจ มีความรักและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมประจำชาติของตน

เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา และเป็นแนวทางแห่งความเจริญรุ่งเรืองของชาติ ครู รวมทั้งครูภาษาไทยต่างมีส่วนสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ความวัฒนธรรมทั้งให้แก่เยาวชนในโรงเรียน และแก่ประชาชนในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ มีความสนใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านพื้นเมือง ก็จะสามารถถ่ายทอดความรู้ความวัฒนธรรมเหล่านั้นให้แก่เยาวชนได้เป็นอย่างดี และยังจะสามารถมีส่วนร่วมในการรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมของท้องถิ่นอีกด้วย (วีระ บำรุงรักษ 2525: 48-49) ดังนั้นบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทยที่มีต่อเยาวชนในโรงเรียนและต่อชุมชน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจและควรศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย โดยมุ่งศึกษาเฉพาะครูภาษาไทยในเขตการศึกษา 3 ซึ่งอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย ภาคนี้ประกอบด้วย 14 จังหวัด แบ่งเขตการศึกษาเป็น 3 เขต ได้แก่เขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4 เหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาในเขตการศึกษา 3 อันได้แก่จังหวัด สงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานีและชุมพรนั้น เนื่องมาจากจังหวัดเหล่านี้ มีคุณสมบัติครอบคลุมถึงลักษณะส่วนรวมของภาคใต้อย่างทั่วถึง ทั้งในด้านอาณาเขต สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ศาสนาตลอดจนวัฒนธรรม ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นและบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย ตลอดจนเพื่อทราบปัญหาที่เกิดขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ในการที่รัฐจะได้เข้าไปร่วมปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง รวมทั้งส่งเสริม และจัดหลักสูตรหรือวางแนวทางการศึกษาให้ครู ได้มีบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทบทวนความคิดเห็นของครูภาษาไทย เกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย ทั้งวัฒนธรรมโดยส่วนรวมของชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้
2. ตัวอย่างประชากร ใช้วิธีสุ่มจากครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะในเขตการศึกษา 3

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่คำนึงถึงสภาพความแตกต่างทางศาสนา อายุและเพศของประชากร
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบแบบสอบถามตามความรู้สึกที่แท้จริงของตนเพราะฉะนั้น ความคิดเห็นที่ได้จะถือว่าเป็นความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์ และสืบทอดวัฒนธรรมไทยที่เชื่อถือได้
3. แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการตรวจพิจารณาแก้ไขจากอาจารย์ผู้ควบคุมการทำวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนได้ทดลองและปรับปรุงสามารถใช้วัดความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรได้

คำจำกัดความ

ครู, ครูภาษาไทย หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนวิชาภาษาไทยให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือการลงความเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ภายหลังจากการที่บุคคลนั้นได้รับประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ มาแล้ว ซึ่งมีทั้งในลักษณะนิมาน (Positive) คือสนใจ พอใจ นิยมชมชอบ สนับสนุนและปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ และในลักษณะนิเสธ (Negative) คือเบื่อหน่าย ไม่พอใจ ไม่สนใจ ซัดแย้ง ไม่ร่วมมือหรือปฏิบัติตาม

บทบาท หมายถึง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการงานโดยตรงและ
การงานพิเศษที่ควรจะทำของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

อนุรักษ์ หมายถึง การคิดค้นศึกษา ระวังรักษาให้คงอยู่รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขให้
เหมาะสมและดีขึ้นกว่าเดิม

สืบทอด หมายถึง การถ่ายทอดหรือเผยแพร่ประสบการณ์ ความรู้ จากคนรุ่นหนึ่ง
ไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง

วัฒนธรรมไทย หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม มรดกแห่งสังคม
แนวทางวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณี กวีนิพนธ์ วรรณคดี ผลงานของมนุษย์และศิลปะต่าง ๆ
อันเป็นมรดกของสังคม ทั้งโดยส่วนรวมของชาติและของท้องถิ่นภาคใด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทย
ในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรม และที่เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือ
วารสารเอกสารต่าง ๆ ทั้งไทยและต่างประเทศ ตลอดจนเจ้าหน้าที่หลักสูตรและนโยบายใน
การส่งเสริมให้ครูมีบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย

2. จัดทำแบบสอบถาม 1 ชุด เพื่อใช้กับครูภาษาไทยในเขตการศึกษา 3 โดย
แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์
และสืบทอดวัฒนธรรมไทยในสถาน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การค้นคว้าศึกษา

การเข้าร่วมกิจกรรมและเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน

การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 3 ปัญหาหรืออุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทย
ในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย

แบบสอบถามจะมี 3 ลักษณะคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และตอนที่ 3 เป็นแบบปลายเปิด (Open-end)

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ตลอดจนความเหมาะสมเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไข ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3 ที่มีใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน 10 คน และนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. ส่งแบบสอบถามที่แก้ไข ปรับปรุงครั้งสุดท้ายไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 รวมทั้งสิ้นประมาณ 200 คน

6. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้คืนมาด้วยวิธีการทางสถิติ โดยคิดค่าคะแนนเป็นร้อยละ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

7. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย

2. เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำเนื้อหา และแนวคิดทางวัฒนธรรมมาประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจ ศึกษาถึงความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยในเขตการศึกษาอื่นหรือในภาคอื่นต่อไป